

Nr 499

Av herrar **Werner** och **Lodenus**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion).*

Genom den allmänna fastighetstaxering, som kommer att verkställas år 1957 med förberedande åtgärder redan under innevarande år, kan förväntas avsevärt höjda taxeringsvärden. Denna emotsedda höjning, mätt i penningar, påverkas av olika faktorer, vilka icke kan sägas härleda sig från eller motsvaras av en verklig realvärdestegring.

När det gäller exempelvis egnahems- och bostadsfastigheter eller byggnader i övrigt, spelar de härvidlag starkt stegrade byggnadskostnaderna tillsammans med det fallande penningvärdet en avgörande roll. Realvärdet av även andra förmögenhetsobjekt såsom penningkapital och i den beskattningsbara förmögenheten ingående värden av inventarier och annan egendom, för vilka avskrivningsregler icke är tillämpliga, står icke i ett riktigt förhållande till de höjda värden, som vid en taxering framkommer i ett försämrat penningvärde räknat.

Utvecklingen under de senaste åren och den starka stegring av fastighetsobjektens nominella värden, som kan förväntas bli en följd av den nya taxeringen, synes vara av den storleksordningen, att hittills gällande normer för förmögenhetsbeskattningen måste bli föremål för en omedelbar översyn. En höjning av det skattefria förmögenhetsavdraget i anpassning till de höjda taxeringsvärdena torde därför få anses ofrånkomlig, för så vitt man vill undvika en omotiverad och stark skärpning av förmögenhetsskatten.

Det bör härvid erinras om att fastighets- eller förmögenhetsobjektets hela avkastning redan i förväg tagits under inkomstbeskattning, oftast med progressiv verkan. Uppenbart är att förmögenhetsobjektet härefter icke kan innehålla någon annan skattekraft än den som framkommer genom skattens reduktion av objektets värde. Vid skattens beräkning får detta värde ej ens reduceras med förmögenhetsskattens skuldbelopp.

Erinras bör om att förmögenhetsskatten icke uppbäres av någon allmänt vedertagen beskattningsprincip. Sålunda har denna beskattningsform icke kommit till uttryck vare sig i Englands, Frankrikes eller Belgiens skattesystem.

Beträffande taxeringen av skogsfastigheter föreslås nu i Kungl. Maj:ts proposition nr 71 vissa ändringar i den så kallade skogsvärderingsinstruktionen. Tillsammans med den under senaste femårsperioden inträffade prishöjningen på skogsprodukterna kommer dessa ändrade grunder otvivelaktigt att medföra starkt stegrade värden å jordbruks- och skogsfastigheterna. Denna stegring har i propositionen beräknats till i grovt medeltal ej mindre än 70 procent. I verkligheten torde dock stegringen kunna motses bli ännu större i vissa delar av landet, såsom Mellansverige och Norrland och å områden med skogsmark av högproduktiv beskaffenhet, ävensom å fastigheter med grövre skog eller ädlare träslag. Visserligen har i propositionen föreslagits vissa reduktionsregler, avsedda att förebygga alltför höga värden, men taxeringsutfallet torde otvivelaktigt komma att utvisa ej blott stora variationer i värdestegringen utan även en stark ökning utöver vad i propositionen angivits.

Då det gäller formerna för beskattningen av skogen bör det framhållas, att skogen intager en speciell särställning i fråga om belastning i skattehänseende. Sålunda har den för skogen skattskyldige att erlægga en på taxeringsvärdet grundad årlig garantiskatt, oavsett om han genom virkesuttag tillföres någon inkomst eller icke. Härtill kommer den med taxeringsvärdets stegring även ökade årliga skogsvårdsavgiften. I de fall, då skogsägaren på grund av naturhinder eller andra omständigheter hindrats från jämna uttag och tvingas att taga ut flera årstillväxter på en gång, blir denna ackumulerade skogsavkastning föremål för en hård både proportionell och progressiv beskattning.

Till dessa så att säga på varandra staplade skatter kommer slutligen den även progressiva förmögenhetsskatten i samma mån som fastighetsvärdet tillsammans med den skattskyldiges förmögenhet i övrigt överstiger femtiotusen kronor.

Det kan dock inte ligga i det allmännas intresse att driva beskattningen av skogen som produktionskälla alltför långt. Vid behandlingen av de skogliga fastighetsskatteproblemen bör det alltid hållas i minnet, att det kan ligga en fara för rationell skogsvård och skogsproduktion uti en för hög skattebelastning. Denna kan nämligen leda till att ägaren inte anser sig ha råd eller också betraktar det som oekonomiskt att hålla ett tillräckligt högt virkeskapital med en ur produktionssynpunkt önskvärd slutenhet eller högvärdig sortimentsammansättning. Detta sakförhållande torde böra beaktas såväl vid skrivningen av utskottets anvisningar som jämväl vid utformandet av de regler som kommer att givas av de lokala myndigheterna för att läggas till grund för taxeringsarbetet.

Av vad sålunda anförts framgår, att en höjning av det skattefria förmögenhetsavdraget bör komma till stånd i så god tid, att det kan träda i

tillämpning i samband med ikraftträdandet av de nya taxeringsvärdena. Genom penningvärdets fall och därav följande skenbara värdestegringar innebär redan den nuvarande gränsdragningen vid femtiotusen kronor i skattefritt förmögenhetsbelopp en onödigt hård beskattning. Säkert skulle det i många fall främja den enskilda sparviljan och även den allmänna målsättningen av en allmän välståndsstegring, om ett ökat grundbelopp av den enskildes sparkapital lämnades obeskattat. Vid en höjning av det fria beloppet beträffande förmögenhetsskatt bör liksom vid tidigare höjningar följa en motsvarande justering även av de fria arvsbeloppen.

Då vi sålunda påyrkar en höjning av det förmögenhetsskattefria avdraget, är det i nuvarande läge icke möjligt att ange, hur stor denna höjning bör vara. Man kan härvid tänka sig en höjning till 75 000 à 100 000 kronor, eller i vart fall motsvarande den höjning, som betingas av penningvärdets fall och höjningen av taxeringsvärdena under tiden sedan avdraget senast fastställdes. Frågan om en höjning av det skattefria avdraget vid förmögenhetsbeskattningen bör såsom förut framhållits därför snarast upptagas till prövning och bli föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts föranstaltande, så att förslag härom kan föreläggas senast 1957 års riksdag.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 71 och i anledning av de verkningar, som måste bli en följd av propositionens ikraftträdande, måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning av frågan om höjning av det skattefria avdraget vid förmögenhets- och arvsbeskattning, så att förslag i ämnet kan föreläggas senast 1957 års riksdag.

Stockholm den 14 mars 1956

Osc. Werner

Gunnar Lodenius